

školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Svět kolem nás - svět ve mně

Naše motto:

„Cílem naší didaktiky budiž od začátku až do konce: hledati a nalézti způsobů, jak by měli učit méně ti, kteří vyučují, ale jak by se naučili více ti, kteří se učí“.

J. A. Komenský

Zpracovali: ředitelka školy s kolektivem pedagogických pracovníků
Vydala: Bc. Martina Štolbová
Upravila: Bc. Kateřina Nevřivá
Účinnost: od 1. 9. 2018
Počet stran: 60

OBSAH

1. NAŠE MATEŘSKÁ ŠKOLA	4
1. 1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY	4
1. 2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
2. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	5
2. 1. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY	5
2. 2. ŽIVOTOSPRÁVA	6
2. 3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY	7
2. 4. ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ	7
2. 5. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY	9
2. 6. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ	10
2. 7. SPOLUÚČAST RODIČŮ	10
2. 11. SPOLUPRÁCE S EXTERNÍMI PARTNERY	13
3. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	13
3. 1. Charakteristika tříd	13
3.2 . PŘIJÍMÁNÍ DO MŠ	15
4. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	16
4. 1. VIZE A POSLÁNÍ ŠKOLY	16
4. 2. STRATEGICKÉ CÍLE ŠKOLY	16
4. 3. FORMY A METODY VZDĚLÁVÁNÍ	17
4. 4. CHARAKTERISTIKA ŠVP	19
5. 1. Integrovaný blok 1:	20
<i>SEBEDŮVĚRA</i>	20
<i>„VĚŘÍM SÁM SOBĚ“</i>	20
5. 2. Integrovaný blok 2:	23
5.3. Integrovaný blok 3:	27
5.4. Integrovaný blok 4:	31
5.5. Integrovaný blok 5:	35
5.6. Integrovaný blok 6:	39
5.7 Integrovaný blok 7:	43
5.8. Integrovaný blok 8:	46

5.9. Integrovaný blok 9:	49
5. 10. Integrovaný blok 10:	53
6. NADSTAVBOVÁ ČINNOST	56
7. EVALUAČNÍ SYSTÉM	57
7. 1. VNITŘNÍ EVALUACE	57
7. 2. EVALUAČNÍ ČASOVÝ PLÁN	59
8. POUŽITÁ LITERATURA	60

1. NAŠE MATEŘSKÁ ŠKOLA

1. 1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název školy: Mateřská škola, Ústí nad Labem, Karla IV.1241/41
příspěvková organizace
Sídlo školy: Karla IV.1241/41, 400 03 Ústí nad Labem
Telefon školy: 475 532 712; 602 482 015; 602 482 020 (ředitelka)
E –mail školy: mskarla4@seznam.cz; omluvenka@mskarla4.cz
Intern. stránky: www.mskarla4.cz
IČO: 72744989
Zřizovatel školy: Statutární město Ústí nad Labem
Ředitelka školy: Bc. Kateřina Nevřivá

Na zpracování školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání se podílel celý tým pedagogických pracovníků naší školy. Program nese název „Svět kolem nás - svět ve mně“ a byl tvořen a projednáván na pedagogických radách od března 2018 do srpna 2018. **Platnost tohoto dokumentu je od 1.9.2018 nejdéle do 31.8.2023**

1. 2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Naše mateřská škola vstoupila 1. ledna roku 2003 do právní subjektivity, je tedy samostatným zařízením.

Nachází se mimo hlavní ruch města Ústí nad Labem v městské čtvrti pod hradem Střekov. Budova školy byla postavena v roce 1974 již jako dvoutřídní mateřská škola. K těmto účelům tedy slouží dodnes. Mateřská škola je v dosahu městské hromadné dopravy a je velmi dobře dostupná i osobním automobilem.

K mateřské škole patří předzahrádka tvořená skalkou s květinami a prostorově menší terénně členitou zahradou pro hru dětí. Zahradě vévodí čtvercové pískoviště doplněné zahradním domečkem. Dále se nám podařilo osadit zahradu novými herními prvky jako je stanový domeček pro hry dětí, nová mašinka a houpadlo. Podařilo se i využít zákoutí za školkou, kam jsme umístili velkou prolézací loď se skluzavkou.

Mateřská škola je dvoutřídní. Máme zde třídu Motýlků a třídu Ptáčků. Věkové složení dětí obou tříd je 3 – 6 let (7 let – odklad školní docházky) - třídy jsou tedy věkově smíšené.

Zřizovatel povolil výjimku z nejvyššího počtu dětí na 54 (Motýlci 27, Ptáčci 27). Hygienickou kapacitu má naše školka 60 dětí.

Prostory MŠ jsou vhodné k účelům, ke kterým mají sloužit. Jsou zde dvě samostatné třídy, které mají tři části: třídu samotnou, hernu a sociální zázemí. Obě třídy se nacházejí v patře budovy. V tomto patře je ještě velká hala pro obě třídy společná a v roce 2008 se nám podařilo zařídit místnost bývalé ředitelny na ateliér, kde probíhají zájmové činnosti určené převážně předškolním dětem. V suterénu MŠ je šatna pro obě třídy, kuchyň, kanceláře, sklady, prádelna a sušárna.

2. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

2. 1. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Budova naší mateřské školy je stavěna již pro účely předškolního zařízení, tudíž jednotlivé prostory MŠ jsou dostatečně velké i poměrně účelné. Snažíme se o vytváření opravdu vkusného, estetického a podnětného prostředí pro děti, jejich rodiče i nás všech pracovníků mateřské školy. Prostedí udržujeme v čistotě, dbáme na bezpečnost a zdraví dětí.

Jednotlivé třídy jsou vybaveny účelným dětským nábytkem tak, aby byl co nejpřístupnější hlavně dětem. Ve třídách mají děti k dispozici stoly i židle dvou velikostí. Dětský nábytek, TV nářadí, sociální zázemí jsou přizpůsobeny specifickým potřebám dětí a odpovídají počtu dětí na jednotlivých třídách. Tělovýchovné nářadí v hernách je zdravotně nezávadné a bezpečné. I další vybavení MŠ odpovídá počtu dětí, je průběžně obnovováno a doplňováno vzhledem k jejich využívání dětmi a pedagogy.

Máme dvě samostatné třídy s hernou a se svým sociálním zařízením. V roce 2009 se nám podařilo uskutečnit stavební úpravu jednotlivých tříd, kdy došlo k probourání příček mezi předpokojíkem a třídou samotnou. Tím se nám prostor pěkně otevřel a mohlo vzniknout pěkné přehledné klidové zákoutí pro děti na obou třídách. Stále se snažíme o redukci počtu hraček, protože se nám zdá, že velmi široká nabídka děti zahlcuje. Moc se nám osvědčily Montessori pomůcky, které spatřujeme jako důležitý rozvíjející prvek při vzdělávání dětí. Stále využíváme i uspořádání jednotlivých tříd do tematických koutků a používání koberečků k vymezení herního prostoru dětí. V roce 2022 se proběhla výměna podlahových krytin ve třídě Motýlků. Protože herny ve třídách slouží i k polednímu odpočinku, zvolili jsme Marmoleum, které je vyrobené s čistě přírodních materiálů. Marmoleum rychle dosahuje pokojové teploty, má antibakteriální vlastnosti a je ideální pro děti. Ve třídách je kombinace Marmolea a koberce. V tomto školním roce bychom chtěli podlahové krytiny vyměnit i ve třídě Ptáčků. Děti se svými výtvary a artefakty podílejí na úpravě a výzdobě školy, především v hale a jednotlivých třídách, ale i v exteriérech MŠ.

Umývárny a WC vyhovují hygienickým požadavkům. Odpolední odpočinek probíhá v hernách jednotlivých tříd. Využíváme umělohmotná lehátka, která vyhovují hygienickým požadavkům a podařilo se nám zajistit na ně molitanové podložky, tak jak nám doporučila hygienická kontrola. Šatny dětí máme společné pro obě třídy v suterénu školy a jsou

vybavené účelnými botníky. Potýkáme se zde s menším prostorem, a proto se snažíme předcházet setkávání se obou tříd najednou v tomto prostoru.

Na budovu MŠ bezprostředně navazuje menší školní zahrada, ve které je spousta vzrostlých stromů a je terénně poměrně členitá. Zahrada prošla částečnou rekonstrukcí. Snažili jsme se o lehkou úpravu terénu, aby byl pro děti bezpečnější. Podařilo se nám vybudovat v nepoužívané části zahrady příjemný koutek s prolézací lodí se skluzavkou. Vznikl tak nový prostor dětem k jejich pohybovým aktivitám. V již používané části zahrady je velký zahradní domek, kde máme schované pomůcky a hračky, které na zahradě děti využívají. Je zde také velké pískoviště, dřevěný vláček a velká kreslicí tabule. Přibyl dřevěný stanový domeček pro dětské schovávačky a houpadlo rybka. Podařilo se nám ve spolupráci se zřizovatelem zajistit ke vstupu do školy videotelefony a tím přispěly k větší bezpečnosti a ochraně dětí i majetku MŠ.

V roce 2021 jsme s dětmi na zahradě zasadili ovocné keře (maliny, angrešt a rybíz, jahody) a vybudovali zeleninový záhonek. V tomto roce bychom rádi, přidali další keře i nějaké ovocné stromky, aby zahrada byla více přírodní a vedla děti ke hrám s přírodninami a environmentální výchově. Z fondů EU se nám podařilo pořídit dřevěný ponk, na kterém si děti si budou moc vyzkoušet práci s nářadím a třeba si i něco vyrobit. V budoucnu plánujeme vybudovat pítka pro děti a mlhoviště, aby nám zpříjemnily teplé dny na školní zahradě.

Vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

2. 2. ŽIVOTOSPRÁVA

Dětem v MŠ je poskytována plnohodnotná vyvážená strava, je zachována vhodná skladba jídelníčku (tmavé pečivo, mléčné výrobky, ovocné a zeleninové mísy,...). Po vyzkoušení dále preferujeme ovocné a zeleninové mísy, které děti mají k dispozici během celého dne. Takto dochází k mnohem větší konzumaci ovoce a zeleniny, než tomu bylo dříve, kdy ovoce a zeleninu dostávaly pouze v časech svačtin. Mívají na výběr ze dvou druhů ovoce či zeleniny. Dále je dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů. Podařilo se nám pořídit do kuchyně konvektomat a tím jsme přispěli k ještě chutnější a zdravější přípravě jídel. Paní kuchařky tohoto pomocníka v kuchyni oceňují a hledají další nová využití při přípravě chutných pokrmů. Během celého pobytu dětí v MŠ je dostatečně zajištěn pitný režim. V jednotlivých třídách jsou barely s pitím - každé dítě má svůj hrneček a k dispozici je i konvice s čistou vodou. Chceme se ještě více zaměřit na využívání pitného režimu dětmi. Stává se, že některé děti ho využívají jen velmi sporadicky.

V průběhu dne jsou dodržovány intervaly mezi jednotlivými podávanými pokrmy. Děti do jídla nenutíme. Pouze se snažíme, aby jednotlivé pokrmy alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování spolu s kulturou stolování.

Uspořádání dne je vypracováno s ohledem na individuální a věkové zvláštnosti dětí. Během dne je udržována rovnováha mezi činnostmi spontánními a řízenými. Dodržujeme zásady zdravého životního stylu. Klademe důraz na dostatek pohybu dětí jak při pobytu

venku, tak v prostorách mateřské školy. Děti jsou každý den dostatečně dlouho venku, činnosti jsou přizpůsobené počasí a kvalitě ovzduší.

Pravidelnost denního režimu se opírá o zajištění základní péče → scházení dětí, stravování, pobyt venku, odpočinek. V režimu dne je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

2. 3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Naší snahou je vytvářet příjemné, spokojené a bezpečné prostředí plné vzájemné důvěry, souhry a podpory. Jedním z nejdůležitějších faktorů je, aby dětem v mateřské škole bylo dobře, aby se zde cítily spokojené a chodily do MŠ rády. Snažíme se o laskavé přijetí, které napomáhá adaptaci dětí na nové prostředí, které do té doby neznaly. Klademe důraz na to, aby učitelka a dítě k sobě našly tu správnou cestu podpořenou vzájemnou důvěrou. Všechny děti mají rovnocenné postavení. Umožňujeme dětem jistou volnost a osobní svobodu v rozhodování s tím, že je potřeba respektovat určitá omezení vyplývající z nutnosti dodržovat v MŠ jistý řád a společně vytvořená pravidla soužití dětí ve třídě.

Děti učíme:

- Respektovat jeden druhého.
- Respektovat pravidla kolektivu.
- Naslouchat druhým.
- Být kamarádský.
- Neubližovat.
- Věřit sami sobě.
- Nebát se projevit.
- Důvěřovat sobě i druhému.
- Ocenit sebe i ostatní.

Kolektiv pracovníků mateřské školy vytváří dětem co nejpříjemnější prostředí, ve kterém se cítí bezpečně. Jednání s rodiči je taktní se zájmem o vzájemnou spolupráci při výchovném působení na děti. Je pro nás důležitá vzájemná důvěra s rodiči

2. 4. ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Předškolní vzdělávání se organizuje zpravidla pro děti od tří do šesti let. Zápis do naší mateřské školy probíhá každoročně na začátku května. Dodatečný zápis je možný, vždy však s ohledem na naplněnost školy. O přijetí dítěte do mateřské školy rozhoduje ředitelka školy na základě platných kritérií, která každoročně vydává formou směrnice. Ve spolupráci

se zřizovatelem byla pořízena elektronická verze zápisu – která usnadňuje a zpřehledňuje práci nejen ředitelům, ale také rodičům.

Pokud je zákonný zástupce rozhodnutý vzdělávat své dítě individuálně doma, je povinen tuto skutečnost oznámit ředitelce školy nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku. Plnění povinnosti předškolního vzdělávání formou individuálního vzdělávání jde ale oznámit ředitelce školy i v průběhu roku. Takovéto oznámení musí obsahovat:

1. jméno, příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte
2. uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno
3. důvody pro individuální vzdělávání

V případě individuálního vzdělávání doma, ředitelka školy doporučí zákonnému zástupci oblasti, ve kterých má být dítě vzděláváno (dle ŠVP PV) a ty pak bude ověřovat formou rozhovoru s dítětem (tj. didaktické hry, pracovní listy, zařazením do kolektivu dětí aj.). Úroveň osvojování očekávaných výstupů bude probíhat třetí úterý či středu nebo čtvrtek v měsíci listopadu, nebo dle předběžné dohody zákonného zástupce s ředitelkou školy. Pokud zákonný zástupce nezajistí účast dítěte u ověření, ukončí ředitelka dítěti individuální vzdělávání (po ukončení individuálního vzdělávání nelze již dítě opětovně individuálně vzdělávat).

Hygienická kapacita MŠ je 60 dětí, kapacita je uvedena v rejstříku škol a školských zařízení. Mateřská škola je dvoutrídňá. Ve školním roce 2015/2016 jsme požádali zřizovatele o výjimku z počtu dětí s ohledem na převis zájemců.

- 1. třída Motýlci 24 + 3,
 - 2. třída Ptáčci 24 + 3
- celkový počet dětí v MŠ je tedy 54 dětí.

Třídy jsou věkově smíšené a označené jako třída "MOTÝLKŮ" a třída "PTÁČKŮ". V obou třídách jsou děti ve věku 3-6 let a děti s odloženou školní docházkou. Režim ve třídách je uvolněný a variabilní, záleží na pedagózech i dětech a jejich činnostech. Stanovena je pouze doba jídla a pobytu venku.

- Dopolodní svačina: zpravidla 8.40 -9.15hod
- Pobyt venku: zpravidla 10.00 – 12.00 hod
- Oběd: 12.00 – 12.25hod
- Dopolodní svačina: 14.15 -14.30hod

Ve třídách nejsou překračovány stanovené počty dětí. Ke spojování tříd dochází jen ve velmi výjimečných případech. Provoz mateřské školy je Po-Pá od 6.00h do 16.30h.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený. Děti mají dostatek času i prostoru na svou spontánní hru. Respektujeme též soukromí dětí třeba i tím, že každé z dětí má ve třídě svou krabičku na své vlastní věci. Je samozřejmostí, že pokud má dítě potřebu uchýlit se do klidu mimo řízené dění ve třídě, je mu to umožněno. Děti se snažíme motivovat podnětným, připraveným prostředím (pomůcky). Naší snahou je předkládat dětem podněty k realizaci jimi vymyšlených aktivit a činností. Snažíme se, aby se děti

aktivně podílely na organizaci činností. Necháváme prostor na experimentování, z kterého těžíme pro další činnosti.

Víme, že pokud je dětem poskytnut prostor k vlastní tvorbě a experimentu, dokážou vymyslet úžasné věci, z kterých my, učitelé, dokážeme těžit pro další vzdělávací činnosti. Vytváříme též podmínky jak pro individuální, tak skupinové, ale i frontální činnosti:

Metody naší práce jsou:

- ✓ Kooperativní učení hrou a činnostmi.
- ✓ Prožitkové učení hrou a činnostmi (založeno na přímých zážitcích dětí, podporujících dětskou zvědavost a potřebu objevovat, získávat zkušenosti).
- ✓ Situační učení (vytváření a využívání situací, které přináší běžný život).
- ✓ Spontánní sociální učení (založené na principu přirozené nápodoby).

2. 5. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Statutárním orgánem školy je ředitelka. Jsme dvoutřídní mateřská škola, a tak řízení menšího týmu dává prostor opřít se především o osobní kontakt, otevřenou komunikaci a vzájemnou dohodu. Komunikace je vstřícná, flexibilní, rovnocenná, probíhá každý den a všemi směry. Povinnosti a pravomoci mají pracovníci jasně vymezeny v náplních práce. Ředitelka školy podporuje týmovou spolupráci. Delegováním úkolů zapojuje kolegy do řízení školy. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání vypracováváme jako tým. Podílejí se na něm všechny pedagogické pracovnice a pracovníci školy, proto všichni plně respektujeme strategický rozvoj školy a ŠVP, jeho cíle i obsah bereme za své. Profesionální chování zaměstnanců je samozřejmostí. Ředitelka školy podporuje vysokou účast na vzdělávacích akcích.

Na plánování pedagogické práce stále pracujeme. Snažíme se o co nejefektivnější systém, který nám bude nejlépe vyhovovat jak v oblasti plánování, tak k evaluaci a zpětné vazbě. Jedním z dokumentů je roční plán akcí naší školy. Každý měsíc se spolu shodneme na měsíčním plánu akcí společných pro obě dvě třídy. Dále je vypracováván plán týdenních činností s dětmi na jednotlivých třídách v souladu se ŠVP, který je tak součástí třídních vzdělávacích programů. Po ukončení jednotlivých integrovaných bloků dochází k evaluaci a hodnocení ústní formou mezi oběma kolegy na třídě. Vznikne tak písemný zápis vyvozených závěrů pro další práci. Z těchto závěrů vycházíme při dalším plánování. Tento zápis je součástí třídního vzdělávacího programu.

Máme vytvořen vnitřní i vnější informační systém. Preferujeme osobní živou komunikaci, užíváme informační nástěnky a vlastní webové stránky.

2. 6. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

Pedagogický kolektiv tvoří 4 učitelky na plný úvazek, 1 učitelka na poloviční úvazek, 1 asistentka pedagoga na plný úvazek a 1 školní asistentka na poloviční úvazek. V současné době mají všichni předepsanou odbornou kvalifikaci pro učitelství v MŠ. Ředitelka a její zástupkyně mají obě vysokoškolské vzdělání v bakalářském oboru „Specializace v pedagogice – učitelství pro mateřské školy“. Všichni se snaží si svou odbornost dále prohlubovat a zkvalitňovat pravidelnou účastí na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků → akreditovaných kurzech, ale též aktivním sebevzděláváním pomocí periodik a odborné literatury. Ředitelka plně podporuje profesionalizaci celého pracovního týmu, zajišťuje další růst jejich profesních kompetencí.

Učitel/ka:

- je příkladem pro děti i okolí
- dokáže vytvářet příjemné a vstřícné prostředí
- přijímá věcnou a upřímnou kritiku
- zvládá stresové situace
- naslouchá druhým a je empatická

K dalšímu personálu školy patří:

- ✓ 2 paní kuchařky vyučené ve svém oboru
- ✓ 1 paní uklízečka
- ✓ 1 paní hospodářka a zároveň ekonomka školy

2. 7. SPOLUÚČAST RODIČŮ

Naším krédem je být otevřenou mateřskou školou, které záleží na vzájemné důvěře, otevřenosti, respektu a ochotě vzájemně spolupracovat. Rodiče našich dětí jsou jedni z nejvýznamnějších partnerů, s kterými budujeme takovýto vstřícný vztah. Snažíme se o spolupráci na základě partnerství. Naše spolupráce začíná již v době adaptace dětí na nové prostředí, kdy rodiče mohou setrvávat se svým dítětem ve třídě dle své potřeby. Rodičům je i nadále v průběhu života dítěte v mateřské škole nabízeno po ranním přijetí dítěte či odpoledním předání setrvat ve třídě libovolnou dobu. Mohou se aktivně zapojovat do dění ve třídě.

Rodiče mají možnost podílet se na tvorbě různých projektů, účastní se organizace mimoškolních aktivit. Ředitelka školy má pravidelné schůzky se zástupci rodičů, kde je informuje o záměrech a plánech školy. Dochází k vzájemným konzultacím a dohodám o společné pomoci při jednotlivých akcích školy. Výbor rodičů je na naší škole velmi aktivní. Přichází s návrhy, které bývají dotaženy do úspěšných zrealizovaných akcí školy.

Pokud se jedná o předávání informací o jednotlivých dětech v tom smyslu, jak dítě prospívá či jakých individuálních pokroků v rozvoji a učení dosáhlo, snažíme se o maximální diskretnost, pokud to situace vyžaduje. Chráníme soukromí rodiny a respektujeme

rodinnou výchovu i výchovný styl rodiny. Snažíme se využít taktu při domluvě o společném postupu při výchovném působení.

Snažíme se být rodičům pomocníky, pokud cítí, že potřebují pomoci při výchově svých dětí. Dokážeme je nasměrovat na odbornou pomoc, pokud to situace vyžaduje.

2. 8. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

RVP PV vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Z tohoto důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, aby tak mohly dosáhnout maxima svých schopností. Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření prvního stupně

Má-li dítě obtíže při vzdělávání, ředitelka MŠ rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení. Poté učitel MŠ zpracuje plán pedagogické podpory dítěte /PLPP/, který zahrnuje mj. popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelkou školy. Plán pedagogické podpory bude vyhodnocen nejpozději po třech měsících. Nebude-li poskytování podpůrných opatření prvního stupně postačující, doporučí ředitelka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2 až 5 stupně je doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje 11 vyhláška č. 27/2016 Sb. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro zpracování individuálního vzdělávacího plánu /IVP/ doporučení ŠPZ. Ředitelka školy zahájí poskytování podpůrných opatření 2 až 5 stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a souhlasu zákonného zástupce. Ředitelka školy průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však jeden krát ročně.

2. 9. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

Mateřská škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve školce projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Dětem, které v průběhu vzdělávání projevují známky nadání, věnují učitelky zvýšenou pozornost. Jde především o individuální přístup, podávání podrobnějších informací, předkládání náročnějších úkolů atd. Vzhledem k nerovnoměrnému vývoji předškolních dětí je pro učitelku obtížné odlišit nadání od zrychleného vývoje, proto doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení.

2. 10. JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA DĚTÍ-CIZINCŮ

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu

by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

2. 11. SPOLUPRÁCE S EXTERNÍMI PARTNERY

Jedna z hlavních spolupracujících stran je náš zřizovatel. Tato spolupráce přispívá především ke zkvalitnění materiálních podmínek školy.

Další spolupráci jsme navázali s organizacemi:

- Základní škola Ústí nad Labem, Karla IV. 1024/19 – vzájemné návštěvy, společné akce
- Základní umělecká škola – Výtvarné studio
- Městská policie Ústí nad Labem – prevence kriminality + dopravní výchova
- Městský úřad Střekov – vystoupení našich dětí a každoroční loučení s předškoláky
- Pedagogicko-psychologická poradna - přednášky pro rodiče, připravenost dětí na školní docházku
- Hrad Střekov – výstavy a prohlídky + mimoškolní akce - Lampionový průvod
- Městské služby města Ústí nad Labem – bezplatné bruslení pro děti
- Dobrovolní hasiči Střekov v Ústí nad Labem
- DDM Ústí nad Labem – rozvoj digitální gramotnosti

3. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

3. 1. Charakteristika tříd

Hygienická kapacita MŠ je 60 dětí, kapacita je uvedena v rejstříku škol a školských zařízení. Mateřská škola je dvoutřídní. Ve školním roce 2018/2019 jsme zažádali zřizovatele o výjimku z počtu dětí s ohledem na převis zájemců.

- 1. třída Motýlci 24 + 3,
 - 2. třída Ptáčci 24 + 3
- celkový počet dětí v MŠ je tedy 54 dětí.

Ve třídách nejsou překračovány stanovené počty dětí. Ke spojování tříd dochází jen ve velmi výjimečných případech. Provoz mateřské školy je Po-Pá od 6.00h do 16.30h.

Třídy jsou věkově smíšené a označené jako třída "MOTÝLKŮ" a třída "PTÁČKŮ". V obou třídách jsou děti ve věku 3-6 let a děti s odloženou školní docházkou. Máme tedy obě třídy smíšené. Při zařazování dětí do jednotlivých tříd zohledňujeme jak sourozenecké vazby, a vždy konzultujeme s rodiči, zda chtějí, aby sourozenci navštěvovali stejnou třídu, tak se snažíme vyhovět rodičům v jejich přání, kterou z tříd pro jejich dítě chtějí zvolit. Režim ve třídách je uvolněný a variabilní, záleží na pedagogích i dětech a jejich činnostech. Stanovena je pouze doba jídla a pobytu venku.

- Dopolední svačina: zpravidla 8.40 -9.15hod
- Pobyt venku: zpravidla 10.00 – 12.00 hod
- Oběd: 12.00 – 12.25hod
- Odpolední svačina: 14.15 -14.30hod

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený. Děti mají dostatek času i prostoru na svou spontánní hru. Respektujeme též soukromí dětí třeba i tím, že každé z dětí má ve třídě svou krabičku na své vlastní věci. Je samozřejmostí, že pokud má dítě potřebu uchýlit se do klidu mimo řízené dění ve třídě, je mu to umožněno. Děti se snažíme motivovat podnětným, připraveným prostředím (pomůcky). Naší snahou je předkládat dětem podněty k realizaci jimi vymyšlených aktivit a činností. Snažíme se, aby se děti aktivně podílely na organizaci činností. Necháváme prostor na experimentování, z kterého těžíme pro další činnosti.

Víme, že pokud je dětem poskytnut prostor k vlastní tvorbě a experimentu, dokážou vymyslet úžasné věci, z kterých my, učitelé, dokážeme těžit pro další vzdělávací činnosti. Vytváříme též podmínky jak pro individuální, tak skupinové, ale i frontální činnosti:

Metody naší práce jsou:

- ✓ Kooperativní učení hrou a činnostmi.
- ✓ Prožitkové učení hrou a činnostmi (založeny na přímých zážitcích dětí, podporujících dětskou zvědavost a potřebu objevovat, získávat zkušenosti).
- ✓ Situační učení (vytváření a využívání situací, které přináší běžný život).
- ✓ Spontánní sociální učení (založené na principu přirozené nápodoby).

Zatím se nám nedaří, aby se učitelky na třídách více překrývaly především na třídě, kde slouží ředitelka školy. Do budoucna máme v plánu požádat o finanční dotaci právě na překrývání a doplnit personální stav o částečný úvazek jedné učitelky. Vzhledem k tomu že jsme školka pouze dvoutřídní, musí učitelky často vysluhovat už od 6 hodin ráno a nebo zas

do 16.30 odpoledne. Jsme si vědomi toho, že pokud bychom měli více tříd nebo bychom zkrátili provozní dobu, překrývání by se nám dařilo víc. Přidání tříd zatím nepřichází v úvahu vzhledem k prostorám školky a provozní dobu je třeba konzultovat se zřizovatelem, který preferuje právě takovou provozní dobu kterou máme.

3.2 . PŘIJÍMÁNÍ DO MŠ

Předškolní vzdělávání se organizuje zpravidla pro děti od tří do šesti let. Zápis do naší mateřské školy probíhá každoročně na začátku května. Dodatečný zápis je možný, vždy však s ohledem na naplněnost školy. O přijetí dítěte do mateřské školy rozhoduje ředitelka školy na základě platných kritérií, která každoročně vydává formou směrnice. Ve spolupráci se zřizovatelem byla pořízena elektronická verze zápisu – která usnadňuje a zpřehledňuje práci nejen ředitelům, ale také rodičům.

Pokud je zákonný zástupce rozhodnutý vzdělávat své dítě individuálně doma, je povinen tuto skutečnost oznámit ředitelce školy nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku. Plnění povinnosti předškolního vzdělávání formou individuálního vzdělávání jde ale oznámit ředitelce školy i v průběhu roku. Takovéto oznámení musí obsahovat:

1. jméno, příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte
2. uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno
3. důvody pro individuální vzdělávání

V případě individuálního vzdělávání doma, ředitelka školy doporučí zákonnému zástupci oblasti, ve kterých má být dítě vzděláváno (dle ŠVP PV) a ty pak bude ověřovat formou rozhovoru s dítětem (tj. didaktické hry, pracovní listy, zařazením do kolektivu dětí aj.). Úroveň osvojování očekávaných výstupů bude probíhat třetí úterý či středu nebo čtvrtek v měsíci listopadu, nebo dle předběžné dohody zákonného zástupce s ředitelkou školy. Pokud zákonný zástupce nezajistí účast dítěte u ověření, ukončí ředitelka dítěti individuální vzdělávání (po ukončení individuálního vzdělávání nelze již dítě opětovně individuálně vzdělávat).

4. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Naše motto:

„Cílem naší didaktiky budiž od začátku až do konce: hledati a nalézti způsobů, jak by měli učit méně ti, kteří vyučují, ale jak by se naučili více ti, kteří se učí“.

J. A. Komenský

4. 1. VIZE A POSLÁNÍ ŠKOLY

Předškolní vzdělávání je založeno na postupném získávání a rozvíjení kompetencí, na prožitkovém učení, na široké a pestré nabídce činností soustředěných kolem dítěti blízkých a prakticky využitelných témat, na vzájemné komunikaci a kooperaci. V každé situaci a u každého dítěte musí pedagog znovu hledat individuálně vhodné vzdělávací postupy a zvažovat, jakým způsobem bude postupovat.

VIZE ŠKOLY

Vytvořit mateřskou školu jako inspirativní prostor, kde se lidé rádi scházejí a učí se navzájem novým věcem. Zažívají spolu radost, nadšení, pochopení, sdílí své pocity a dojmy a cítí se bezpečně.

POSLÁNÍ ŠKOLY

- Umožnit dětem získat první pozitivní zkušenost s výchovně vzdělávacím zařízením. Nastartovat ho tak na cestu celoživotního vzdělávání.
- Vytvořit v dětech životně důležité základy a postoje, znalosti a dovednosti tak, aby se jako dospělí dokázaly vyrovnat s nároky a problémy, které je čekají a mohly a chtěly je pozitivně ovlivňovat

Cílem naší snahy je spokojené, samostatné, aktivní a sebevědomé dítě, které se umí samostatně rozhodovat, je tvořivé a umí vyjádřit své názory a zná své pocity, kterým rozumí.

4. 2. STRATEGICKÉ CÍLE ŠKOLY

- Dát dětem prostor pro seberealizaci a spontánní hru. Dát možnost zažít úspěchy při aktivitách, které si sami zvolí. Podpořit dětskou zvědavost k bádání a experimentování. Využít metody přímých zážitků.

- Vytvořit příznivé klima školy, její součinnost s okolím, zvláště pak s rodičovskou veřejností a umožnit příležitosti pro účast rodičů na přípravě a realizaci projektů MŠ.
- Vybudovat takový tým pedagogických i nepedagogických pracovníků, kteří by se svou kvalitní prací podíleli na vytváření dobré image naší školy.

4. 3. FORMY A METODY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání probíhá během celého dne ve všech činnostech a situacích, které běžný den v MŠ přináší. Využíváme situačního učení a usilujeme o to, aby vzdělávání mělo charakter spontánní i záměrné hry dětí. Naše učení je založeno na smyslovém vnímání, prožitkovém a kooperativním učení a to zpravidla v menší skupině, individuálně či frontálně. Snažíme se omezovat učení předáváním pouze hotových poznatků a slovních poučení. Raději před děti klademe problém, který se snaží samy vyřešit a hledají cesty k uspokojivému řešení, kde jim je pedagog pouhým rádcem a partnerem doprovázejícím je cestě hledání. Snažíme se pracovat s chybou, která je nám velkým učitelem. Rovněž se snažíme zajistit rovnováhu činností řízených, spontánních a relaxačních. Cíle plníme průběžně již od ranních hodin.

Formy a metody, které při vzdělávání uplatňujeme, navazují na cíle a záměry školy. Jejich prostřednictvím se snažíme u dětí dosáhnout požadovaných kompetencí.

FORMY:

- Individuální
- Skupinové
- Frontální
- Činnostní učení (dítě projevuje vlastní aktivitu a iniciativu, koná a jedná, učí se na základě vlastních činností praktických i intelektových)
- Tematické učení (vyhledávání témat, která jsou dětem blízká, a tím umožňují, že děti získávají očekávané poznatky a dovednosti v reálných souvislostech a tím je i lépe prakticky využijí)
- Učení hrou
- Situační učení (vytváření a využívání situací, které přináší běžný život)
- Kooperativní učení hrou a činnostmi
- Prožitkové učení hrou a činnostmi (založeno na přímých zážitcích dětí, podporujících dětskou zvědavost a potřebu objevovat, získávat zkušenosti)
- Spontánní sociální učení (založené na principu přirozené nápodoby)

METODY:

- ✓ Dialogické (rozhovor, diskuse, dramatizace)
- ✓ Pozorování předmětů a jevů
- ✓ Metoda řešení problémů
- ✓ Praktické pokusy
- ✓ Předvádění (předmětů, obrazů, modelů, pomůcek)
- ✓ Nácvik pohybových dovedností
- ✓ Nácvik praktických dovedností a pracovních činností
- ✓ Monologické (vysvětlování, přednášení)

RITUÁLY A TRADICE:

Rituály:

- Ranní přivítání s paní učitelkou – oční kontakt, pozdravení
- Ranní svolávání do komunitního/diskusního kruhu pomocí vybrané melodie – sdílení vzájemných prožitků, naslouchání, sdílení nových návrhů a nápadů
- Oslavy narozenin, svátků
- Dny splněných přání - loučení s odcházejícími dětmi do školy
- Loučení s předškoláky – pasování předškoláků na školáky
- Každá třída si vytváří své vlastní rituály

Tradice:

- Drakiáda
- Lampionový průvod
- Mikulášská nadílka
- Vánoční setkání s rodiči + společné tvoření.
- Velikonoční pochod
- Oslavy Dne dětí (soutěže, hry, skákací hrad, táborák)
- Školní akademie
- Rozloučení s předškoláky – pasování
- Tématické dny

Do denního programu dále zařazujeme:

- různá artikulační cvičení, řečové, sluchové, a rytmické hry, hry se slovy, hádanky a vokální činnosti
- řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity (SDT, dětská jóga, pozitivní postoj ke cvičení)
- dostatečnou nabídku volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru MŠ (bezpečnost, pravidla chování, aj.)

4. 4. CHARAKTERISTIKA ŠVP

Svět kolem nás - svět ve mně

Tento program je vlastní a byl vypracován celým týmem MŠ v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Je zpracován globálně pro celou věkovou skupinu dětí, které navštěvují naši mateřskou školu. Je zde zastoupeno všech pět oblastí (biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní, environmentální), které se navzájem prolínají. Při tvorbě jsme si plně uvědomovali rámcové cíle, jejichž naplňováním směřujeme k vytvoření základů klíčových kompetencí v pěti oblastech.

K vytvoření tohoto vzdělávacího programu nás vedlo přiblížit dětem svět kolem nás, ale hlavně ten uvnitř každého z nás. Vycházíme z „Projektů ctností“, který byl v roce 1991 založen v USA psychoterapeutkou Lindou Kaveli-Popov, jejím manželem dětským klinickým psychologem Danem Popovem, Ph.D. a jejím bratrem Johnem Kavelinem s úmyslem, aby se zneutralizovalo rostoucí násilí mezi mladými lidmi a rodinami. Projekt ctností nabízí posilující strategie, které inspiřují k hledání ctností v každodenním životě a jejich cvičení.

Myslíme si, že je dobré, aby se s dětmi už v tomto věku mluvilo o hodnotách, vlastnostech a ctnostech, které dělají člověka lepším člověkem. Chceme jim tímto programem pomoci k vytvoření morálních hodnot a pochopení především sebe sama prostřednictvím situací, které se dějí každodenně kolem nás.

Náš ŠVP je rozdělen do 10 integrovaných bloků. Každý blok trvá přibližně 4 - 5 týdnů (časový plán je orientační, aby mohl reagovat na aktuální možnosti potřeby i výsledky evaluační činnosti) a je zaměřen na jednu ctnost či vlastnost, které se po celou dobu dotýkají nabízené vzdělávací činnosti. Do těchto integrovaných bloků přirozeně zařazujeme tematicky zaměřené aktivity i celoškolní akce s rodiči.

Vzhledem k tomu, že ctností a vlastností, se kterými bychom s dětmi chtěli pracovat je více než 10, můžou vzniknout další rok formou příloh nové IB. Držíme se stále osnovy vzdělávacích cílů a očekávaných výstupů, které jsou uvedeny v níže uvedených IB.

Dále jsme se nechali volně inspirovat filozofií a pedagogikou Marie Montessori a programem Začít spolu, ze kterých se nám jako užitečné zdá získávání kompetencí rozhodovat o svých činnostech, které vede k samostatnosti a zodpovědnosti za svou volbu.

Dílní projekty - témata, s doporučenou nabídkou činností, jsou předmětem TVP

5. 1. Integrovaný blok 1:

SEBEDŮVĚRA

„VĚŘÍM SÁM SOBĚ“

Orientační časové období: září 2022 (asi 4 - 5 týdnů)

Základní charakteristika:

V září začneme školní rok úplně první činností, která se jmenuje sebedůvěra. Co je to vlastně sebedůvěra? Děti zkusí přijít na to, proč je v našem životě důležitá? Proč potřebujeme věřit v sebe sama? Věřit sám sobě je velmi důležité pro další vývoj osobnosti. Děti také budou mít možnost seznámit nás sami se sebou a se svou rodinou. Protože v měsíci září přicházejí nové děti do naší školky, bude naším hlavním úkolem vytvořit pro všechny přátelské a respektující prostředí, aby se ve školce cítili dobře a bezpečně nováčci, ale i ti, co naší školku už dobře znají. Někteří noví kamarádi budou prvně bez maminky, a to pro ně může být opravdu těžké, pokusíme se jim tuto situaci ulehčit. I když je v pořádku mít strach a být smutný, pomalu se začneme společně učit, jak se svými emocemi pracovat. Se začátkem školního roku se také pojí nová pravidla a řád, bez kterého by to ve školce nebylo bezpečné. V průběhu celého měsíce budeme společně s dětmi vyvozovat třídní pravidla a potom si společně vytvoříme vlastní dílo, které bude pravidla dětem během celého školního roku připomínat. Seznámíme se také s novými učiteli a dalším personálem školky i s prostředím, ve kterém je hodně věcí a hraček. Ty mají vždy své místo a je pro nás důležité je uklízet, abychom je příště zase našli. Také se seznámíme se školní zahradou a prostředím okolo naší školky během vycházek. Při pobytu ve školce zjistíme, že každý den má stejný rytmus, kdy se opakují jisté věci či rituály, a jsou opěrnými body při orientaci v režimu dne, který společně s kamarády travíme ve školce. K sebedůvěře se budeme vracet po celý školní rok, ne jen v tom to měsíci. V životě je totiž důležité věřit v sám sebe i při důležitých zkouškách a překážkách, které nás v životě čekají.

Vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností rozvoj základních návyků a dovedností dítěte
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem a posilování prosociálního chování
- poznávání pravidel společenského soužití a spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- rozvoj schopnosti sebeovládání a získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti seznamující děti s úkony s předměty a pomůckami, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- motivovaná manipulace s předměty, konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, porovnávání apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem
- cvičení organizačních dovedností
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině)
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné rozhodování a sebehodnocení

Očekávané výstupy:

- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, chovat se k nim šetrně, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i komunikativní funkci
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- uvědomění si vlastního těla
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až ve chvíli, když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

Rizika:

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí, apod.)
- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy
- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- spěch a nervozita, nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor

Doporučená témata:

1. Zvládnou to sám
2. Rozumím pravidlům
3. Víím, kam co patří
4. Kdo jsem já

5. 2. Integrovaný blok 2:

“Řád - neřád” -Sebekázeň -

Orientační časové období: říjen 2022 (asi 4-5 týdnů)

Základní charakteristika:

V měsíci říjnu se nám představí další ze cností-SEBEKÁZEŇ. V minulém měsíci, jsme již poznali, co znamená věřit sám(a) sobě. Nyní budeme sami na sobě poznávat, jestli umíme dělat věci, které nejen chceme, ale i ty, které se nám někdy dělat nechtějí. Dobře ale víme, že bychom je dělat měli, protože jsou zapotřebí. Vnitřní disciplína dělat věci, které jsou důležité a které přijmu za své. Se sebekázní se děti první setkávají ve své rodině, děti budou mít možnost, seznámit nás s členy své rodiny a s tím, jak to u nich doma chodí, co má kdo rád, co kdo doma dělá, jak vypadají a koho mají úplně nejraději. Poznáme tak navzájem nejen členy rodiny všech dětí ve třídě, ale také to, co dělají od rána, do večera, než jdou spát. Osvojí si například, jak důležité jsou hygienické a stravovací návyky, proč je důležité, udržet si ve svých věcech pořádek (připomeneme si tím téma z minulého měsíce, kdy jsme si povídali o tom, proč je dobré uklízet hračky ve školce na své místo) a kdy je ten správný čas dělat určité věci během dne (například snídat, obědvat, čistit si zuby apod.). Děti se seznámí také s tím, proč je zapotřebí poslouchat někoho, kdo je starší, zkušenější a moudřejší. Zda někoho takového znají a kde se s ním můžou setkat. Co to vlastně znamená být pro někoho autoritou? Že je to někdo, jehož názory, postoje či rozhodnutí ostatní členové skupiny obvykle přijímají a řídí se jimi, protože nás většinou ochrání, nebo nasměrují k pozitivním výsledkům. Objasníme dětem, že je důležité v jakémkoli společenství (lidí, zvířat, hmyzu) i v přírodě (podzim-přírodní řád) sebekázeň dodržovat, protože jinak by nefungovalo nic, tak jak má a všude by nastal chaos a zmatek. Tím si připomeneme i důležitost pravidel, která máme ve školce. Děti si osvojí, že být ukázněný je někdy těžké, ale když se naučí sebekázní, udělají toho více, rychleji a lépe než ostatní. Budou mít lepší výsledky, získají si pozornost lidí, kteří jim mohou pomoci, podpořit je a posunout je vpřed. Budou se mít raději, budou se cítit skvěle a budou na sebe hrdí. Sebekázeň je klíčem k sebedůvěře a sebeúctě. Děti v říjnu přirozeně navážou na to, že pokud si důvěřují, že to zvládnou, překonávají sebekázní hranice svých předchozích neúspěchů.

Vzdělávací cíle:

- rozvoj schopnosti sebeovládání a získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- poznávání pravidel společenského soužití a spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem a posilování prosociálního chování
- získání relativní citové samostatnosti
- uvědomění si vlastního těla, osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností, rozvoj základních návyků a dovedností dítěte

Vzdělávací nabídka:

- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije- rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle a sebeovládání
- výlety do okolí MŠ, do přírody, vnímání přírodních dějů- podzim
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku
- manipulační činnosti seznamující děti s úkony s předměty a pomůckami, které je obklopují a jejich praktickým používáním, práce s obrazovým materiálem
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti nejrozumnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné rozhodování a sebehodnocení
- činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- záměrné pozorování, určování a pojmenovávání vlastností a jevů či objektů (velikost, barva, tvar, materiál dotek, chuť, vůně, zvuky), činnosti zaměřené na procvičování smyslů
- přednes, recitace, dramatizace a zpěv, jazykové chvilky, artikulační cvičení

Očekávané výstupy:

- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítnutí) rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) prostředí a v cizím prostředí
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- vnímat, co si druhý přeje, potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k ostatním, soucítit s nimi, případně nabídnout pomoc)
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí, spoluvytvářet pohodu prostředí, dbát na pořádek a čistotu a chránit přírodu a vše živé
- uvědomovat si, že svou nekázní, můžeme být v některých případech nebezpeční sami sobě i ostatním
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- těšit se z příjemných a hezkých zážitků a přírodních krás
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- uvědomovat si své limity (slabé a silné stránky)
- rozlišovat, co zdraví prospívá a co škodí, mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

Rizika:

- spěch a nervozita, nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí MŠ i v rodině
- málo vlídné, strohé, nevstřícné nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování pravidel, špatný vzor
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě spánku, pohybu, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.
- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu

Doporučená témata:

1. Musím - chci - dělám.
2. Kdo je pro mě autorita?
3. Ukázněný, jako mraveneček.
4. Překonávám sám sebe.

5.3. Integrovaný blok 3.:

„Kolo, kolo koloběh“

○ SPOLEHLIVOST ○

Orientační časové období: Listopad (4-5 týdnů)

Základní charakteristika:

V tomto měsíci se pokusíme porozumět další z lidských ctností a tou bude spolehlivost. V naší společnosti občas možná nedocenená. Ale co vlastně znamená být spolehlivý? Společně se podíváme na to, co tato ctnost skrývá a jaké to je se na někoho spolehnout. Není příjemné mít vedle sebe kamaráda, na kterého se můžete kdykoli obrátit a on se neotočí zády a pomůže vám? Nebo pokud potřebujete pomoc, nedostane se vám negativní odpovědi, ale naopak pochopení a snahy? Společně se zkusíme vcítit do různých situací a zahrát si různé role, které nám pomůžou si tuto ctnost lépe osvojit a představit si, co to vlastně znamená mít na někoho spoleh. V tuto chvíli nesmíme zapomenout na naši přírodu. Nachází se všude kolem nás a je jen na nás, jak se k ní zachováme a jak k ní budeme přistupovat. Zde je na místě si uvědomit, co bychom dělali, kdybychom tady přírodu neměli. Zamyslíme se nad běžnými jevy v přírodě, a jak vlastně příroda funguje. Jaké máme roční období? Jak je možné, že se střídá každé tři měsíce? Proč vychází slunce? Proč je tma a kdy chodíme spát? Nachází se veliké množství otázek, které bychom mohli probrat. Proto se budeme s dětmi snažit konverzovat a klást otázky, abychom se dozvěděli, co je zajímavé a co je důležité zmínit. Být v souladu s přírodou a naším tělem? Děti zapojí své smysly a emoce a zkusí si, co vlastně cítí, když například slyší déšť. Jaké to v nich vyvolává pocity? Setkají se a naučí se pracovat i se svými emocemi jako je radost, smutek, pláč, stud a mnoho dalšího. Toto vše nám nabídne ctnost jménem spolehlivost.

Vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla, rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj a užívání všech smyslů
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.), rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit, rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních, rozvoj kooperativních dovedností

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti a nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení), smyslové a psychomotorické hry, hudebně pohybové hry a činnosti
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma, poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů (denní řád, časová a logická posloupnost děje, příběhů a událostí)
- cvičení v projevovalání citů, v sebekontrolě a v sebeovládání
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách, společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi, hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (počasí, zvířata, rostliny,...)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem (encyklopedie)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti – porozumět citovým projevům a nálad druhých
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony

Rizika:

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí

- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými – málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte, nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenost
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění – málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte – příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí
- soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré prostředí

Doporučená témata:

- Koloběh života
- Spolehlivý přítel
- Souhra těla
- Cesta přírody

5.4. Integrovaný blok 4.:

Lidskost

Co pro tebe mohu udělat?

Orientační časové období: prosinec 2022 (cca 4-5 týdnů)

Základní charakteristika (záměr):

Jak se vlastně pozná, že máme dobré srdce? Být lidský znamená soucítit s ostatními lidmi, ale i s jinými bytostmi s němou tváří, či s přírodou. Až na základě životních zkušeností zjistíme, že soucítit nám přináší hřejivý pocit a to nás pohání k tomu dělat věci pro druhé a nic neočekávat zpět. Také se jich ptát a zajímat se, jak se cítí a jak jim pomoci, když to potřebují. V neposlední řadě pomáhat tam, kde je to potřeba. Chránit a bránit přírodu a zvířátka, která to bez nás před námi samotnými nedokáží. Tento měsíc si budeme říkat a ukazovat na skutcích, jak laskavé a lidské srdce získat. Nebude to těžké, protože už název lidskost říká, že je lidem vlastní. Je jen na nás, jakou cestou se v životě rozhodneme dát a kdy jindy s tím začít, než právě teď. Učitelky se proto budou snažit s dětmi mluvit o chování ohleduplném, respektujícím a citlivém, o schopnosti vcítit se a vůli pomáhat druhým a také jim odpouštět. Možná u toho zjistíme, že žádný učený z nebe nespadl a že dobré slovo kámen v květinu promění. Budeme si vyprávět příběhy a situace, kdy se někdo dostal do nouze a naší podporu a péči by potřeboval. Možná společně s rodiči podpoříme děti v nouzi, nebo útulek či domov důchodců. Prosinec je ale také měsíc, kdy k nám zavítá čert, anděl a Mikuláš. I oni nám ukážou, co je lidskost, když nám odpustí naše hříchy a přinesou nám nějaké dobroty. A abychom nezapomněli to nejdůležitější, prosinec je měsíc Vánoc. Nejrůznější příběhy, koledy a tradice nás o lidskosti také hodně naučí. Hezkým dárkem udělají děti radost rodičům a pocítí tak hřejivý pocit někoho obdarovat. Určitě i toto prospěje našim laskavějším srdcím.

Vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj a užívání všech smyslů
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti...)
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností

Vzdělávací nabídka:

- činnosti zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí, vyvolávající spokojenost a radost
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, kulturní programy apod.)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
-
- činnosti zaměřené k poznávání a respektu různých lidských vlastností (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad, gestika
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého

- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty v jednání lidí (dobro, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu

Očekávané výstupy:

- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, se sportovním náčiním, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji a běžnými pracovními pomůckám
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové zážitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost, strach, smutek, odmítání)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (Lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost atd.) a chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soudit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Rizika:

- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociální citění, ohleduplnosti, tolerance, necitlivé vztahy a postoje)
- nedostatek empatie, autoritativní vedení, nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená a která přesahují přirozenou zkušenost dítěte

Doporučená témata:

1. Žerty s čerty
2. Se zdvořilostí nejdál dojdeš
3. Štěstí pro druhé
4. Ježíškova nadílka

5.5. Integrovaný blok 5.:

"Jsem sám sebou" – osobitost –

Orientační časové období : leden 2023 (4-5 týdnů)

Základní charakteristika :

V měsíci Lednu nás bude provázet ctnost osobitost. Podíváme se samy na sebe, na to, že každý jsme jedinečnou osobností. Narazíme na to, že každý z nás prožívá různé situace jinak a to je také v pořádku. Budeme pozorovat naše nitro a zkoumat, jak se cítíme. Jaké emoce známe a jaké ještě ne. Jaké nám jsou příjemné a jaké ne. Zkrátka ujistíme se o tom, že není třeba být stejní. Však i barvy duhy jsou každá jiná, každá svým způsobem krásná. Co kdyby se, ale všechny barvy rozhodly, že chtějí být jiné. Nakonec by existovala jen jedna barva a to by byla velká škoda.

Popřemýšlíme, v čem se liším od ostatních a co baví právě mě. V čem zrovna já vynikám. A tak je to i mezi dospělými. Každý má svou cestu životem a je na každém jakým směrem se v životě vydá. Seznámíme se s různými povoláními a zamyslíme se, kým bychom se jednou chtěli stát my samy.

V měsíci Lednu příroda vytrvale odolává mrazu. Za okny je mráz krásný, ale ptáčky mráz a sních vyžene k hostině. Tu jim s dětmi rádi připravíme a zjistíme, že každý ptáček je také jedinečný a osobitý a to nejen vzhledem, ale také tím, co rád baští ve svém krmítku.

Vzdělávací cíle :

- uvědomění si vlastního těla
- vytváření sociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (sebedůvěra, uvědomění si vlastní identity atd.)
- poznávání jiných kultur
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí a jeho rozmanitosti
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj schopnosti projevovat se autenticky seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Očekávané výstupy :

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách)
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, pocity, úsudky a přání ve vhodně formulovaných větách
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- poznat napsané své jméno
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- dozvídat se nové věci, využívat získané zkušenosti k učení
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film,
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití

Vzdělávací nabídka :

- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti - přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte

Rizika :

- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti
- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- manipulace dítěte tzv. pozitivními prostředky (citovými prostředky, chválením bez opodstatnění)
- příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce

Doporučená témata :

1. Všechny barvy duhy
2. Jak se cítím
3. Kým se chci stát
4. V čem vynikám
5. Podle nosa poznáš kosa

5.6. Integrovaný blok 6.:

„Kdo neseje, nesklízí!“

○ STAROSTLIVOST ○

Orientační časové období: Únor (4-5 týdnů)

Základní charakteristika:

V druhém měsíci v novém roce si budeme s dětmi povídat o ctnosti, která rozdává lásku a pozornost všem lidem a věcem, které naši péči a starost potřebují. Právě v tomto měsíci uslyšíme tyto slova ze všech koutů v naší školce. Tyto slova nám budou připomínat, že nic není samozřejmé a budeme se snažit vše udělat nejlépe, jak uznáme za vhodné. S dětmi se společně pobavíme a položíme si otázky ohledně našeho těla. Proč je důležité se o něj starat a pečovat? Co nám pomůže, abychom ho udrželi v kondici a zdravé? Jak se stravovat a jak cvičit? Nad tímto se s dětmi zamyslíme a sdělíme si důvody, proč je to natolik důležité a jaký to má přínos. Pokusíme se s dětmi zamyslet, nad tím zda můžeme starostlivost hledat i někde jinde než pouze u sebe samotných. Položíme si spoustu dalších otázek, jestli je možné starat se o něco nebo o někoho jiného. Jak druhému můžu pomoci? Jak pečovat o němé tváře? Jak pomoci kamarádům a rodině? Budeme si všímat i chování našich kamarádů a možná se i setkáme s nežádoucím chováním. Poznáme lidi, kteří ne vždy pravidla dodržují, a jejich chování bude ohrožující. Proto bychom měli také umět zvládnout přivolat na pomoc někoho druhého. Víme, kdo o nás pečuje, když jsme v ohrožení? Dokážeme zavolat tu správnou pomoc? Děti si vyzkouší při jakých situacích a kdy je ten správný čas přivolat pomoc nebo si o ni říct. Abychom zažili v tomto měsíci také něco tradičního, neopomeneme svátek Masopust, na který se určitě řádně připravíme. Oslavíme ho ať už tancem, pečením masopustních koláčů nebo celodenním karnevalem v maskách.

Vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- osvojení poznatků o těle a jeho zdraví, rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- osvojení si elementárních poznatků (abeceda, čísla)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými, rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení...), manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty
- zdravotně zaměřené činnosti (protahovací, relaxační a dechové cvičení,...)
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace, komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- námětové hry a činnosti, hry na téma rodiny, přátelství apod, sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy
- cvičení v projevování citů, v sebekontrolě a v sebeovládání
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování, aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost,...)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm a okolní přírody
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit

Očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla, koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla,
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- pojmenovat části těla, některé orgány, mít povědomí o těle a jeho vývoji, rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví,
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc, chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi
- vyjadřovat samostatně, popsat situaci (skutečnou, podle obrázku), řešit problémy, úkoly a situace
- poznat některá písmena a číslice (155, 158, 150)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem, respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla a pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích)
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc, pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých

Rizika:

- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy – špatný příklad dospělých
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- nedostatek možností projevit vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí

Doporučená témata:

- Já a mé tělo
- Kdo se stará o nás
- O co rád pečuji
- Čím mohu pomoci

5.7 Integrovaný blok 7:

“Jedna vlaštovka jaro nedělá“

-SPOLUPRÁCE-

Orientační časové období: Březen (asi 4-5 týdnů)

Základní charakteristika:

V dalším měsíci školního roku se zaměříme na důležitou ctnost zvanou SPOLUPRÁCE. V tomto měsíci se spolu pobavíme, kdo je náš kamarád a co to přátelství vůbec znamená. Pokusíme se dětem vštípit do paměti, že přátelství je i to, abychom jsme se od sebe navzájem něco naučili a byli si vzájemnou inspirací. Spolupráce nemusí probíhat jen mezi námi lidmi. Můžeme spolupracovat i s přírodou. Když zasadíme stromeček, kytičku nebo jinou rostlinku a budeme se o ní starat, tak nám to vrátí a můžeme díky ní lépe dýchat. Zvířátka jsou pro nás také velmi důležitá, když se k nim budeme chovat s láskou, tak nám to též budou oplácet. Například díky slepičkám máme vejčička, díky kravičce máme mléko, ale jsou i jiná zvířátka, která jsou pro nás užitečná. V rámci tématu Čistá Země se můžeme věnovat například třídění odpadů. S dětmi můžeme vytvořit barevné kontejnery, do kterých ze starých letáků vystříháme a následně umístíme dané odpadky. Třídění odpadků si můžeme vyzkoušet, také v praxi při vycházce.

Vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) – posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Vzdělávací nabídka:

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- společenské hry, společné aktivity nejrozličnějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách – společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížování dětí – aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

Očekávané výstupy:

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- spolupracovat s ostatními

Rizika:

- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým

Doporučená témata:

- 1) Každý chvilku tahá pilku
- 2) Soulad s přírodou
- 3) Ve dvou se to táhne lépe
- 4) Čistá Země

5.8. Integrovaný blok 8.:

"Co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš" -zručnost-

Orientační časové období: duben 2023 (asi 4-5 týdnů)

Základní charakteristika:

Dalších z jarních měsíců se nám představí duben. V tomto měsíci bude brousit ctnost ZRUČNOST, která děti provede činnostmi typické pro toto období. Zprvu si z nás nejspíš apríl udělá legraci, ale pak nám hned připomene, že lidé už začínají pracovat a tvořit na zahrádkách a na polích, aby se vypěstovala spousta plodin, které potřebujeme k životu. I děti se promění v malé zahradníky a zkusí si na našem malém školním záhonku něco vypěstovat a třeba i vytvořit. Budou se o to pečlivě starat a časem snad sklídí plody svého úsilí. Přijdou tak na to, že naše práce je užitečná a že jednou z mnoha věcí, kterou po vykonání úkolu dostaneme, je radost z odvedené práce. Seznámíme se také s různými materiály a zkusíme si něco vytvořit. Jaký je to pocit, vytvořit něco vlastníma rukama, to vše s dětmi okusíme. Na měsíc duben tento rok připadají Velikonoce. Velikonoce a zručnost to je ideální dvojka, která k sobě zkrátka patří. Velikonoční tvoření bude ve znamení různých materiálů a velké radosti ze zručnosti a výsledného díla. Čeká nás také pálení čarodějnic a tento rok se ocitneme v Bradavické školce. Využijeme toho, jak jsme zruční a třídu si náležitě nazdobíme.

Vzdělávací cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- užívání všech smyslů
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství

- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, planetou Zemí
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se auteticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat změny

Vzdělávací nabídka:

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti, hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání...)
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- ovládat koordinaci oka a ruky
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti a hry seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy...), grafické napodobování symbolů, tvarů, číslic, písmen
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, zahradu

Očekávané výstupy:

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- ovládat koordinaci ruky a oka
- poznat některá písmena a číslice a geometrické tvary
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Rizika:

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- omezený přístup ke knížkám
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu

Doporučená témata:

1. Velikonoční tvoření
2. Bradavická školka
3. Ten umí to a ten zas tohle
4. Naše dílna

5.9. Integrovaný blok 9.:

Nadšení

Zapálené srdce

Orientační časové období: květen 2023 (cca 4-5 týdnů)

Základní charakteristika (záměr):

Juchů, jdeme na to. Bušící srdce, zrychlené reakce, vzrušení a hormony štěstí, jež nám proudí v těle. Tento příjemný pocit nám přináší nadšení. Každého z nás nadchne něco trochu jiného. Co to ale je? Na to můžeme přijít leda tím, že budeme zkoušet nové věci a dozvídat se nové informace. Každý člověk je jako houba, co do sebe neustále nasává něco nového. Budeme cestovat časem a ukážeme si, jak to vypadalo v minulosti a možná jak by to mohlo vypadat v budoucnosti. Také se vydáme na cestu do vesmíru, kde je toho hodně co k vidění. Jak jsme vznikli, co se stalo s dinosaury a jak jsme vlastně malíci. Jak vypadá naše krásná země. Netradičně budeme také hodně slavit. Když už si něco povíme o minulosti, přestavíme si slavnosti, bály, plesy a párty v různých kulturách a časech. K tomu patří hodně muziky a tance. Tento měsíc si děti vyzkouší hodně nového a jistě si mnohokrát zažijí, co je to nadšení.

Vzdělávací cíle:

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- poznávání jiných kultur
- rozvoj a užívání všech smyslů
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Vzdělávací nabídka:

- činnosti zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí, vyvolávající spokojenost a radost
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, kulturní programy apod.)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání a respektu různých lidských vlastností (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad, gestika
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu
- smyslové a psychomotorické hry
- prohlížení a „čtení“ knížek
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city,

vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- Povědomí o vzniku země a o vesmíru a galaxii

Očekávané výstupy:

- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, se sportovním náčiním, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji a běžnými pracovními pomůckám
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové zážitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost, strach, smutek, odmítání)
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soudit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- chápat slovní vtip a humor
- projevoval zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Rizika:

- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená a která přesahují přirozenou zkušenost dítěte

Doporučená témata:

1. S chutí do toho
2. Stroj času
3. Velký třesk
4. Party 5x jinak

5. 10. Integrovaný blok 10:

ODHODLÁNÍ ODVÁŽNÉMU ŠTĚSTÍ PŘEJE“

Orientační časové období: červen-srpen (asi 8 - 9 týdnů)

Základní charakteristika:

Tématem tohoto integrovaného bloku bude odhodlání. Zamyslíme se, kde se v nás odhodlání bere a k čemu ho potřebujeme? Co to pro nás vlastně znamená, být k něčemu odhodlaný? Čím můžeme u sebe či druhých podpořit takové odhodlání? Asi narazíme v souvislosti s těmito úvahami na rozhodnutí. Je lehké se k něčemu rozhodnout a vytrvat u svého rozhodnutí? Je právě tohle to mé odhodlání? A když se k něčemu odhodlám, co všechno k tomu budu potřebovat, abych dosáhl toho, co chci? V té souvislosti určitě narazíme i na odvahu udělat ten první krok. To nebývá vůbec jednoduché. Brání nám někdy strach. Z čeho všeho míváme strach a jak ho dokážeme zahnat? Pomůže nám odhodlání? Zjistíme společně, že strach má spousty podob a provází nás na každém kroku. Někdy stačí malé zrunko odvahy či odhodlání, díky kterým se sami pro sebe staneme hrdiny. Ono třeba si jen říci o věc, se kterou bych si chtěl hrát, není pro každého jednoduché. Nebo předstoupit před kolektiv všech dětí a říci novou básničku či se vydat na pár dní za zážitky, ale bez rodičů... Dobrou zprávou ale je, že odhodlání jde cvičit. Jen to chce trochu soustředění a snahy navíc.

Vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností v oblasti lokomoce
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (sebedůvěra, uvědomění si vlastní identity atd.)
- získání relativní citové samostatnosti

- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů, četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením a obohacujících citový život dítěte
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, pocity, úsudky a přání ve vhodně formulovaných větách
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- dozvídat se nové věci, využívat získané zkušenosti k učení
- prožívat radost ze zvládnutého a poznatého
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití

Rizika:

- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností
- manipulace dítěte tzv. pozitivními prostředky (citovými prostředky, chválením bez opodstatnění)

Doporučená témata:

1. Strach má velké oči
2. Cvičení dělá mistra
3. Ahoj školko, ahoj prázdniny
4. Cesta vpřed

Bližší rozpracování vzdělávací nabídky probíhá na úrovni třídních vzdělávacích programů, kde mají učitelé prostor pro uplatnění svých evaluačních poznatků a mohou lépe a pružně reagovat na vzniklé situace a klimata jednotlivých tříd.

6. NADSTAVBOVÁ ČINNOST

V naší mateřské škole máme jakousi nadstavbu ke školnímu vzdělávacímu programu naší mateřské školy, říkáme jí **zájmové činnosti**. Třídy v naší MŠ jsou heterogenní. Práce s takto smíšenou třídou je v mnoha ohledech složitější pro nás pedagogy. Uvědomujeme si, že mezi 3letým a 6letým dítětem je obrovský rozdíl. Naši předškoláci se učí ve smíšené třídě toleranci k menším dětem, mohou si vyzkoušet různé sociální role a čerpat ze zkušeností, kdy i oni sami byli mladšími dětmi. Ale následující rok jdou do první třídy a tam už budou mít okolo sebe pouze vrstevníky. Prosadit se v takové třídě je pro některé děti mnohem složitější. ***Proto jsme přistoupili k tomuto řešení:***

Předškolní děti mohou navštěvovat zájmové činnosti, kde si vyzkouší být pouze s vrstevníky. Práce v kroužcích probíhá od 13 hodin tak, aby příliš nezasahovaly do výchovně vzdělávacího procesu. V tomto čase mají děti fyziologicky nárok na odpočinek a my jim ho nechceme odpírat. Proto po obědě si jdou odpočinout všechny děti včetně předškoláků. Odpočinek potřebují, jen většina předškolních dětí již neusíná a tak využíváme tohoto času od 13 hodin k zájmovým činnostem. Pokud dojde k tomu, že některé z dětí je unavené a usne, necháme ho dále odpočívat. Vycházíme z potřeb dětí.

Zájmové činnosti, které si zajišťujeme sami:

1. Výtvarné činnosti – Šikovné ručičky
2. Všestranná příprava do školy - Chytré hlavičky
3. Pohybově taneční kroužek

Zájmové činnosti, které zajišťujeme ve spolupráci:

4. Keramika – ZUŠ Výtvarné studio
5. Sportovní hry – bruslení- HC Slovan

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Evaluace je průběžné vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek v mateřské škole, které nám poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce. Jde o systematický proces, jehož výsledky využíváme ke zlepšování vzdělávacího procesu a podmínek, za kterých se tento proces uskutečňuje. Evaluace je též prostředkem k hledání optimálních cest vzdělávání jednotlivých dětí.

Předmětem evaluace chápeme

- kvalitu *naplňování zvolených záměrů*, programových cílů školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, včetně kvality průběhových výsledků vzdělávání u dětí a dosahování klíčových kompetencí,
- kvalitu *způsobu zpracování ŠVP a TVP a jeho realizace* - vyhodnocování tematických celků - IB,
- kvalitu *výchovně-vzdělávací práce pedagogů* včetně součinnosti všech provozních zaměstnanců včetně školní jídelny,
- kvalitu *podmínek vzdělávání* - věcných, bezpečnostních, psychosociálních podmínek, včetně organizace MŠ, životosprávy dětí, personálních podmínek a kvality řízení organizace - kvality vedení lidí,
- spolupráce MŠ s okolím.

Metody evaluace

Budeme určitě využívat běžné pozorování, záměrné pozorování (hospitace), průběžné, pravidelné i příležitostné rozhovory, diskuse (s dětmi, s kolegyní ve třídě, při pedagogické radě, s rodiči, s dalšími odborníky...), rozbor dokumentace, analýza vzdělávacích programů, analýzy prací dětí, dotazník, anketa.

7. 1. VNITŘNÍ EVALUACE

Na úrovni školy

- autoevaluace školy – kolektiv
- řízení školy – ředitelka, ostatní zaměstnanci (zpětná vazba)

Na úrovni tříd

- sebereflexe – učitelé, ředitelka
- výchovně vzdělávací činnost – učitelé, ředitelka
- hodnocení integrovaných bloků – učitelé, ředitelka

Rozvojové a učební pokroky dětí

- sledování individuálního rozvoje dítěte – učitelé, ředitelka ve třídě

Autoevaluace školy

Je prováděna jednou za dva roky (zpravidla v letních měsících) celým kolektivem školy s využitím evaluačních prostředků (SWOT analýza, hodnocení pedagogů atd.) a to těmito metodami: výsledky hospitační činnosti, analýzy, dotazníky, rozhovory s rodiči, dětmi a ostatní veřejností, zájem rodičů o dění ve škole, kvalita spolupráce s partnery, pozorování atd.

Kritéria autoevaluace školy:

- hodnocení dosažených výsledků,
- plnění cílů, které si škola stanovila,
- hodnocení vzdělávacího obsahu a jeho realizace,
- hodnocení práce pedagogů,
- hodnocení podmínek školy.

Hospitační činnost ředitelky

Vzhledem k volnému režimu dětí a k plnění výchovné činnosti s dětmi během celého dne bude činnost ředitelky zaměřena na krátké vstupní kontroly. Výchovná činnost je zajištěna kvalifikovanými a zodpovědnými pedagogy, kteří se neustále vzdělávají.

Zaměření:

- dodržení bezpečnosti dětí ve třídách a při pobytu venku,
- zda učitelé vytváří dětem prostor pro samostatnost a možnost ovlivnit situaci, ve které se nacházejí,
- dostatek vhodných pomůcek pro různé činnosti – příprava učitelek,
- správná a dostatečná motivace dětí,
- zapojení dětí do her,
- nálada a atmosféra ve třídě,
- kontrola třídních vzdělávacích programů – zda vycházejí ze ŠVP a plnění ŠVP,
- kontrola dodržování pracovní doby, vedení třídní dokumentace.

Každodenní evaluační činnost pedagogů

Učitelé by měli hodnotit svou vzdělávací činnost během celého dne, kdy si budou při práci s dětmi klást tři základní otázky, které vycházejí z tří základních cílů RVP PV:

- **co se právě teď dítě učí,**
- **s jakou hodnotou se právě teď dítě setkává,**

- jaký má právě teď dítě prostor pro samostatnost a možnost ovlivnit situaci, ve které se nachází.

7. 2. EVALUAČNÍ ČASOVÝ PLÁN

Co se hodnotí	Kdo hodnotí	Jak (forma)	Kdy
hodnocení konkrétních činností, výsledků hry jedince či skupiny	provádí pedagogové a ředitelka i společně s dětmi	během celého dne pozorováním a slovně	průběžně během celého dne
podmínky a kvalita výsledků práce v rámci třídy	hodnotí pedagogové a ředitelka	slovně	průběžně v rámci porad
hodnocení chování dětí i celé skupiny, individuální rozvoj a relativní posun dítěte	provádí pedagogové a ředitelka	písemné záznamy o dětech	průběžně 2x ročně
hodnocení práce pedagogů	provádí ředitelka MŠ	hospitace pedagogické rady samostatné rozhovory	průběžně
sebehodnocení rozbořem své práce	provádí pedagogové	sebereflexe písemná	1x ročně
evaluace integrovaného bloku, jeho průběhu a výsledků	provádí pedagogové a ředitelka	písemné hodnocení IB	průběžně, vždy po skočení IB
kontrolu třídní dokumentace (třídní kniha)	provádí ředitelka MŠ	písemný zápis v TK	dle potřeby nejméně 1x ročně
kvalitu a efektivnost vzdělávacího procesu	provádí ředitelka a pedagogové	ústně na pedagogických radách	průběžně na pedagogických radách
spoluúčast rodičů, ohlasy na práci školy	zjišťují pedagogové	dotazník, rozhovorem s rodiči	průběžně a 1x za 2-3 roky
vyhodnocení naplnění cílů ŠVP na úrovni tříd a celé školy	provádí pedagogové a	ústně na pedagogické radě	1x ročně závěr roku

	ředitelka MŠ		
autoevaluace školy	kolektiv MŠ	analýza SWOT	1x za 2-3 roky závěr školního roku

8. POUŽITÁ LITERATURA

1. BEČVÁŘOVÁ, Z. *Kvalita, strategie a efektivita v řízení mateřské školy*. Praha: Portál, 2010.
2. KOPŘIVA, P. NOVÁČKOVÁ, J. NEVOLOVÁ, D. KOPŘIVOVÁ, T. *Respektovat a být respektován*. Bystřice pod Hostýnem: Spirála, 2015. ISBN 978-80-904030-0-0
3. SMOLÍKOVÁ, K. A KOLEKTIV: *Manuál k přípravě školního vzdělávacího programu mateřské školy*. Praha: VÚP, 2005.
4. SMOLÍKOVÁ, K. A KOLEKTIV *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: VÚP, 2004.
5. Zákon č. 561/2005 Sb.
6. www.rvp.cz
7. <http://www.virtuesproject.com/>